

Bijlage bij de brief Voortgangsrapportage professionalisering (milieu)handhaving (Stand van zaken per 1 januari 2008)

Fryslân

Het Uitvoeringsprogramma 2007 toezichthoudende rol handhaving is vastgesteld en gestart. Dit betekent dat van 32 organisaties het handhavingprogramma wordt getoetst, net als 33 handhavingjaarverslagen. Van één organisatie is het betreffende programma al bij de toetsing in 2006 meegenomen. In 2007 is bij 7 gemeenten een audit uitgevoerd over het handelen conform de eigen sanctiestrategie en bij 6 gemeenten een audit met betrekking tot het steekproefsgewijs toetsen van de onderlinge verbanden.

We verwachten de resultaten van de toetsing tegen het einde van het eerste kwartaal 2008. De individuele resultaten worden opgenomen in een provinciale rapportage. Daarna volgen mogelijk zogenaamde nazorgtrajecten. In het eerste kwartaal van 2008 voert in het bestuurlijk overleg een discussie over het intensiveren van de handhavingssamenwerking. Daarnaast staat er een voorstel op de agenda om de bereikbaarheidsregeling efficiënter in te richten.

Groningen

In Groningen is van alle 28 handhavingsorganisaties (25 gemeenten, twee waterschappen en de provincie) het uitvoeringsplan 2007 beoordeelt. In sommige gevallen is er verzocht om een aanvulling, in andere gevallen zijn er tips gegeven voor verbeteringen in de toekomst. Ook zijn alle jaarverslagen over 2006 beoordeeld. Bij het ontbreken van een van de verplichte onderdelen is verzocht de verslagen aan te vullen. De informatie is verzameld in een provinciebrede benchmark. Voor één gemeente is dat aanleiding geweest de capaciteit aan te vullen.

Bij alle handhavingsorganisaties is een dossieronderzoek uitgevoerd, waarbij vooral gekeken is naar toezichtfrequentie, toepassing sanctiestrategie en informatie-uitwisseling met partners. De resultaten worden behalve aan de individuele instanties ook provinciebreed kenbaar gemaakt. De voorlopers krijgen een compliment, de middenmoot tips ter verbetering. Op bestuurlijk niveau wordt aan de achterblijvers gevraagd binnen bepaalde termijnen met concrete verbetervoorstellen komen. Daarbij probeert men de oorzaken te achterhalen bij de individuele instanties, zodat werkbare oplossingen in beeld komen.

De aanpak waarbij achterblijvers continu worden aangesproken, lijkt effect te hebben. In 2005 realiseerde de helft van de instanties 50 procent of minder van de, door hen zelf vastgestelde, toezichtfrequentie. In 2006 was het aandeel gedaald naar 1 op de 12 die hun frequentie slechts in 50 procent van de bedrijven of minder realiseerde. De resultaten van 2007 zijn per januari 2008 nog niet bekend. De resultaten bij het naleven van de sanctiestrategie zijn ook positief maar minder afgetekend. Naast het toetsende spoor hebben we in 2007 veel energie gestoken in het stimulerende spoor door het opzetten van een onderlinge audit en het verzorgen van voorlichting via de 'Handhavingsacademie Noord'. Ten slotte zijn we begonnen met een film over integrale handhaving, met het oog op Wabo-brede kwaliteit.

Drenthe

In het kader van de versterking handhavingstructuur en samenwerking heeft Drenthe in 2007 een bestuurlijke conferentie georganiseerd. Hieruit volgt in de nabije toekomst regionalisering van handhavingssamenwerking. Er worden nog drie regio's gevormd met als doel praktische samenwerking.

Voorts is er een nieuwe overeenkomst handhavingssamenwerking opgezet, inclusief meerjarig financieel fundament toezicht en doorlichtingen. De jaarverslagen en jaarprogramma's zijn verzameld en er is een regiejaarverslag opgesteld.

Daarnaast is er in 2007 bij handhavingsorganisaties een audit uitgevoerd (gemeenten en een bij de provincie zelf). De gemeente Midden-Drenthe is verzocht om een plan van aanpak (nazorg) op te stellen met als aandachtspunten: de bereikbaarheidsregeling/ routatiesysteem, verbetering afstemming cyclus van evaluatie en verslaglegging en uitvoeringsprogramma. Op provinciaal niveau wordt op basis van meerdere signalen wat betreft de bereikbaarheidsregeling nu onderzocht of een gezamenlijke aanpak kan worden geregeld (provincie en 12 gemeenten).

Overijssel

Overijssel heeft in 2007 bij alle handhavingsorganisaties (25 gemeenten, 2 waterschappen en de provincie zelf) een 'diepteonderzoek' uitgevoerd met een extern bureau, en daarbij geconstateerd dat zeven gemeenten (Steenwijkerland, Ommen, Wierden, Almelo, Tubbergen, Oldenzaal, Losser) extra aandacht nodig hadden om het functioneren conform de criteria te borgen. De ambtelijke regisseur is bij vrijwel alle organisaties op nazorgbezoek geweest, en heeft waar nodig concrete afspraken gemaakt over de te ondernemen verbeterstappen. Met het oog op beperking van lastendruk is afgesproken dat de organisaties via het verslag 2007 of het programma 2008 aangeven hoe zij de verbeteringen hebben uitgevoerd. Aandachtspunten zijn het sluiten van de beleidscyclus (benutten van monitoringsgegevens voor volgende programmacyclus), actualisering van probleemanalyses, tijdig sturen op voldoende capaciteit en kwaliteit voor de uitvoering van het programma (soms lastig vervulbare vacatures). De gemaakte afspraken en daarover ontvangen signalen geven de provincie het vertrouwen dat per 1 januari 2008 aan de kwaliteitseisen wordt voldaan.

Gelderland

In Gelderland is in 2007 bij 21 handhavingsorganisaties een audit uitgevoerd (20 gemeenten en de provincie). De laatste audit is uitgevoerd door een extern bureau in opdracht van de ambtelijke regisseur. Bij alle in 2007 geauditeerde partijen zijn verbeterpunten geconstateerd die zij oppakken met behulp van een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan (conform werkmethode van de VROM-Inspectie).

Om de bestuurlijke lastendruk zo veel mogelijk te beperken zijn, waar mogelijk, de diepte-audits in samenwerking met de VROM-Inspectie uitgevoerd (VROM-onderzoek c.q. VROM-nazorg). De resultaten van de audits worden eerst besproken met de VROM-Inspectie alvorens de brief de deur uitgaat.

Het jaar 2008 staat in het teken van de nazorg, naar aanleiding van de audits welke zijn uitgevoerd in 2006 en 2007. Bovendien worden er in 2008 twintig audits uitbesteed aan een extern bureau, met als resultaat dat in de periode 2006- 2008 alle bestuurspartners eenmaal zijn geauditeerd.

Flevoland

In 2007 zijn in Flevoland de jaarrapportages van de partners, inclusief de rapportage van de provincie over 2005 beoordeelt. Tevens is er een oordeel geveld over de beschikbaarheid van de Handhavingsuitvoeringsprogramma's over 2007. Op de gemeente Almere en Zeewolde na stelde iedereen een verslag 2005 op, die alle als voldoende zijn beoordeeld. In ieder verslag is ook ruimte voor verbetering gesignaleerd. In 2007 is er vanuit de provincie niet actief gestuurd op het indienen van een verslag over 2006. De Handhavingsuitvoeringsprogramma's voor 2007 zijn van alle partners ontvangen met uitzondering van de gemeente Zeewolde. In 2007 en tot op heden zijn de verslagen 2006 ontvangen van de gemeente Urk en het Waterschap Zuiderzeeland.

Het blijkt dat als hier niet actief op wordt ingezet niet alle partners aan de gestelde criteria van programma en verslag voldoen. Conform de beleidsregels wordt eerst ambtelijk overleg gevoerd om de oorzaken te achterhalen en mogelijke oplossingen te verkennen. GS zullen, nadat het gebrek formeel is vastgesteld, de partners informeren en hen in de gelegenheid stellen het gebrek te herstellen. Voorlopig is uit het ambtelijk overleg de oplossing aangedragen om het verslag van 2006 met het verslag van 2007 samen te voegen en daarmee te voldoen aan de gestelde criteria. Deze problemen zijn besproken in het Bestuurlijk Handhavings Overleg (BHO) in december 2007. De in gebreke gebleven

partners is gevraagd het verslag over het jaar 2006 en 2007 in te dienen voor 1 juni 2008.

Bij drie van de zeven partners is een controlebezoek afgelegd waarbij dossieronderzoek is uitgevoerd naar het hanteren van de sanctiestrategie. Uit het genoemde dossieronderzoek zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen waaruit vervolgacties zijn geleid.

In 2007 heeft er een personele wisseling op de regietaak plaatsgevonden. Door de wisseling is de nazorg op de tekortkomingen doorgeschoven naar begin 2008. Met de VROM-Inspectie zijn afspraken gemaakt over de controle van nog eens drie gemeenten in 2008. Daarnaast zijn wij in Flevoland in 2007 gestart met een bestuurlijke verkenning naar een verdergaande en intensievere vorm van samenwerking. De planning is deze verkenning medio 2008 vorm te geven in een nieuwe bestuursovereenkomst.

Utrecht

De provincie Utrecht kent drie milieudiensten (met daarbinnen 19 gemeenten), twee waterschappen en negen andere, niet bij een milieudienst aangesloten gemeenten. Samen met de provincie dus vijftien instanties waar de provincie vanuit haar regierol een controlerende taak heeft. In 2007 zijn in opdracht van de provincie door een extern bureau (Oranjewoud) zeven audits uitgevoerd. Het doel was om te bepalen of alle ruim vijftig procedurele kwaliteitscriteria ook daadwerkelijk worden nageleefd.

Bij de selectie van de handhavingsorganisatie was sprake van een tweedeling: twee audits zijn gehouden bij organisaties die bij de eindmeting in 2005 vrijwel 100 procent scoorden (gemeente IJsselstein en provincie Utrecht) en vijf audits zijn gehouden bij instanties die nog een kleinere of grotere inhaalslag moesten maken: gemeenten Renswoude, Lopik, Rhenen, De Bilt en de Milieudienst Noordwest Utrecht. De twee '100%-instanties' blijken hun eindmetingscore goed te hebben vastgehouden. Drie van de vijf overige instanties blijken de inhaalslag inmiddels goed te hebben doorlopen. Ook de twee 'hekkensluiters' (gemeenten Rhenen en Renswoude) hebben substantiële vorderingen gemaakt. De ambtelijk regisseur gaat persoonlijk met deze vijf instanties vóór de zomer 2008 de cirkel rond maken en met hen ook een 100 procent score neerzetten.

Noord-Holland

In het kader van de versterking handhavingstructuur en samenwerking is in Noord-Holland, zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomst, een jaarlijkse bestuurlijke conferentie gehouden die wordt voorafgegaan door een managementconferentie. De gemaakte afspraken:

- de deelnemers dragen suggesties aan voor het Samenwerkingsprogramma 2009-2010 bij de provincie voor eind 2007;
- de provincie zal regionale bijeenkomsten organiseren om maatwerk te leveren rond de procesondersteuning, onder meer over welke ondersteuning in de regio wenselijk is en het bespreken van de regio inbreng voor de algemene adviesovereenkomst van de provincie inzake de 550 provinciale inrichtingen;
- het instellen van een ICT-gebruikersgroep, deelnemers zijn in ieder geval: Hilversum, Amstelveen, Amsterdam en Milieudienst IJmond;
- de provincie stelt een voortgangsrapportage op voor de projecten uit het samenwerkingsprogramma. In de projectplannen worden onder meer de verantwoordelijkheden en inzet transparant vastgelegd;
- de provincie zal voor de volgende bestuursconferentie kleinere gemeenten actiever betrekken bij organisatie.

Uit de evaluatie is gebleken dat over het algemeen deze vorm van elkaar ontmoeten en informeren erg op prijs wordt gesteld en dat het motto 'door bestuurders voor bestuurders' een goede sleutel voor succes is.

Tevens is in Noord-Holland in 2007 bij negen gemeenten een audit uitgevoerd in het kader van de professionalisering van de milieuhandhaving. Daaruit is naar voren gekomen dat niet voldaan werd aan een aantal criteria zoals, organisatorische scheiding van vergunningverlening en handhaving, roulatie en 24 uursbereikbaarheid. Dit heeft geleid tot verscherpt toezicht op de gemeenten Blaricum, Bussum, Huizen, Laren, Muiden,

Naarden en Weesp, waarbij periodiek en actief gekeken is naar de verbeteringen. Bovendien is bij zes gemeenten een voornemen tot aanwijzing gebaseerd op het niet voldoen aan de eis van 24 uursbereikbaarheid. Deze zes gemeenten zijn: Bussum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden en Weesp. Er is inmiddels een hoorzitting geweest. Momenteel wordt per gemeente gekeken wat zij gedaan hebben om de 24 uursbereikbaarheid te garanderen. Naast deze trajecten heeft er in 2007 een toetsing plaatsgevonden van de binnengekomen jaarstukken (jaarverslagen en handhavinguitvoeringsprogramma's). Vijftig handhavingsorganisaties hebben hun jaarstukken ter beoordeling aan ons opgestuurd, drie producten waren direct goedgekeurd. In 39 gevallen zijn de producten goedgekeurd met enkele verbeterpunten en in acht gevallen is om nadere informatie gevraagd.

Zuid-Holland

In Zuid-Holland is in 2007 bij veertien handhavingsorganisaties een audit uitgevoerd. In twee gevallen (gemeenten Alphen aan de Rijn en Noordwijkerhout) waren dit nacontroles naar aanleiding van geconstateerde tekortkomingen in 2006. Beide gemeenten voldeden in 2007.

Uit de audit van de gemeente Noordwijk bleek dat aan meerdere belangrijke criteria niet werd voldaan. Met de gemeente is een verbetertraject afgesproken om begin 2008 te voldoen aan alle kwaliteitscriteria. Begin maart wordt deze gemeente opnieuw beoordeeld. De audit wordt afgestemd met het nazorgtraject van de VROM-Inspectie van eind 2007.

De gemeente Nieuwkoop voldeed ook niet aan de kwaliteitscriteria maar er zijn concrete plannen om de handhavingstaken uit te besteden aan een milieudienst. Met deze gemeente is afgesproken de provincie hiervan op de hoogte te houden. In 2008 wordt de gemeente nogmaals geaudit.

De gemeenten Alkemade, Zoetermeer en Rijswijk voldoen nog niet aan functiescheiding. Hier zijn bestuurlijke afspraken gemaakt. In 2008 worden de gemeenten geaudit op deze afspraken en wordt de voortgang gemonitord. De gemeente Alkemade heeft tot de fusie in 2009 om te voldoen aan het aspect van functiescheiding. In 2007 zijn tevens alle jaarverslagen beoordeeld.

Zeeland

In Zeeland zijn de handhavingsorganisaties gevraagd naar hun handhavingprogramma's en de jaarverslagen. Op basis daarvan is er een documentbeoordeling uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn aan het Provinciaal Handhavingoverleg voorgelegd, daarna door de Gedeputeerde Staten vastgesteld en aan alle partners toegestuurd.

Conform afspraak worden jaarlijks bij vijf organisaties audits uitgevoerd. De voor 2007 geplande audits zijn in februari 2008 uitgevoerd. In Zeeland is men bovendien binnen de handhavingsamenwerking een intervisieproject gestart. Dit heeft tot doel dat de partners onderling ervaringen uitwisselen rondom de jaarlijkse cyclus.

Verder hebben de gemeenten Kapelle en Reimerswaal begin 2007 de eerder ingezette samenwerking op het gebied van vergunningverlening en handhaving beëindigd. Met beide gemeenten zijn afspraken gemaakt om opnieuw aan de kwaliteitseisen te voldoen.

Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft in het kader van de provinciale regietaak in 2007 prioriteit gegeven aan het stimuleren van de samenwerking en de voorbereiding van een nieuwe Bestuursovereenkomst. Met succes, want alle tachtig Brabantse handhavingspartners hebben op 29 juni deze overeenkomst ondertekend. Hiermee is een stevige basis gelegd voor de samenwerking in de komende 5,5 jaar.

Mede door deze prioriteitstelling konden de voor 2007 geplande audits bij gemeenten en waterschappen niet worden uitgevoerd. In de eerste helft 2007 is het bezoekprogramma

2006 afgerond; dat in de tweede helft 2006 kon worden gestart. In de tweede helft van 2007 hebben er twee bestuurlijke gesprekken plaatsgevonden met de gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert omdat beide gemeenten achter blijven in de invulling van de kwaliteitscriteria.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben met de VROM-Inspectie afgesproken dat het resterende aantal audits in 2008 wordt uitgevoerd. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de door IPO en VNG gedane toezegging, dat beide zich in 2008 fors zullen inzetten voor een omgevingsrecht-brede professionalisering van de handhaving van vooral gemeenten.

Limburg

In de provincie Limburg zijn in de tweede helft van 2007 bij achttien handhavingsorganisaties reviews uitgevoerd. Bij drie gemeenten (Maasgouw, Leudal en Roerdalen) zijn vervolgens nadere ambtelijke en bestuurlijke afspraken gemaakt. De vervolgcacties die doorliepen vanuit 2006 zijn in 2007 afgerond. Ook zijn alle verslagen en werkplannen bekeken (volgens het Limburgse beleid, de helft in 2006 en de helft in 2007). In 2007 is de samenwerking verder geïntensiveerd. Alle gemeentelijke en bovenregionale handhavingspartners (zowel straf- als bestuursrechtelijk) nemen hieraan deel.